

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2015. július 9.*

„Tagállami kötelezettségszegés — Állami támogatások — Jogellenes és a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatás — Visszatérítetési kötelezettség — Teljes lehetetlenség — Alapszolgáltatást kiegészítő szolgáltatás ellentételezése”

A C-63/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2014. február 10-én

az **Európai Bizottság** (képviseli: B. Stromsky, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Francia Köztársaság** (képviselik: G. de Bergues, D. Colas, N. Rouam és J. Bousin, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács)

tagjai: T. von Danwitz tanácselnök, C. Vajda, A. Rosas, Juhász E. (előadó) és D. Šváby bírák,

főtanácsnok: M. Wathelet,

hivatalvezető: V. Tourrès tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. február 5-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2015. március 26-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Keresetlevelében az Európai Bizottság azt kéri, a Bíróság állapítsa meg, hogy a Francia Köztársaság – mivel az előírt határidőkön belül nem hozta meg az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy a Société Nationale Corse Méditerranée és a Compagnie Méridionale de Navigation javára Franciaország által

* Az eljárás nyelve: francia.

nyújtott SA.22843 (2012/C) (korábbi 2012/NN) számú állami támogatásról szóló, 2013. május 2-i 2013/435/EU bizottsági határozat (HL L 220., 20. o.; a továbbiakban: vitatott határozat) 2. cikkének (1) bekezdésében jogellenesnek és a belső piaccal összeegyeztethetetlennek minősített állami támogatásokat visszatéríttesse a kedvezményezettrel, mivel az előírt határidőkön belül nem szüntette meg a 2. cikk (1) bekezdésében említett támogatások folyósítását, és mivel az előírt határidőn belül nem tájékoztatta a Bizottságot az e határozatban foglaltaknak való megfelelés érdekében hozott intézkedésekről – nem teljesítette az EUMSZ 288. cikk negyedik bekezdéséből, valamint az említett határozat 3–5. cikkéből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

- 2 Az [EUMSZ 108. cikk] alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o.) 14. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére (a továbbiakban: visszatérítési [helyesen: visszatérítettési] határozat). A Bizottság nem követeli meg a támogatás visszatérítését [helyesen: visszatérítettését], amennyiben az ellentétes [az uniós] jog valamelyik általános elvével.

(2) A visszatérítési [helyesen: visszatérítettési] határozat szerint visszatérítésre kerülő támogatás magában foglalja a Bizottság által megfelelő kamatlábbal meghatározott kamatot. A kamat attól a naptól esedékes, amikor a jogellenes támogatást a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották, addig a napig, amíg visszafizetésre nem került.

(3) Az [Európai Unió] Bíróságának az [EUMSZ 278. cikk] értelmében hozott határozatának sérelme nélkül, a visszatérítést [helyesen: visszatérítettést] késedelem nélkül és az érintett tagállam nemzeti joga szerinti eljárás keretében kell végrehajtani, feltéve hogy e rendelkezések lehetővé teszik a Bizottság határozatának azonnali és hatékony végrehajtását. Ebből a célból és a nemzeti bíróságok előtt zajló eljárás esetén – az [uniós] jog sérelme nélkül – az érintett tagállamok meghozzák a jogrendszerük szerint rendelkezésre álló szükséges intézkedéseket, beleértve az átmeneti intézkedéseket is.”

A jogvita előzményei és a vitatott határozat

A jogvita előzményei

- 3 A korzikai közgyűlés (Assemblée de Corse) 2007. június 7-i határozatával Marseille kikötője és Korzika kikötői között a tengeri járatok üzemeltetésére vonatkozó közszolgáltatási megbízást adott a Société nationale maritime Corse Méditerranée (SNCM) SA (a továbbiakban: SNCM) és a Compagnie méridionale de navigation SA (a továbbiakban: CMN) által alkotott konzorcium részére. Az ugyanezen a napon hozott határozattal a korzikai területi önkormányzat végrehajtó tanácsának elnöke felhatalmazást kapott a közszolgáltatási megbízásról szóló megállapodás aláírására.
- 4 A közszolgáltatási megbízásról szóló megállapodást a 2007. július 1-jétől 2013. december 31-éig terjedő időszakra kötötték.
- 5 Az említett megállapodás 1. cikke a megállapodás tárgyát a következőképpen határozza meg: a közszolgáltatási megbízás hatálya alá tartozó valamennyi útvonalon rendszeres tengeri fuvarozási szolgáltatások nyújtása Marseille kikötője, valamint Bastia, Ajaccio, Porto-Vecchio, Propriano és Balagne kikötői között.

- 6 A közszolgáltatási megbízásról szóló megállapodás 1. mellékletében található feladatléírás meghatározza e szolgáltatások jellegét. A melléklet különösen az alábbiakat említi:
- az SNCM-ből és a CMN-ből álló konzorcium által az év minden napján biztosítandó állandó „személy- és áruszállítás” (a továbbiakban: alapszolgáltatás), és
  - az SNCM által csúcsidőszakokban nyújtandó kiegészítő „személyszállítási” szolgáltatás a Marseille–Ajaccio és a Marseille–Bastia útvonalon (mintegy 37 hét), valamint a május 1-je és szeptember 30-a közötti időszakban a Marseille–Propriano útvonalon (a továbbiakban: kiegészítő szolgáltatás).
- 7 A közszolgáltatási megbízásról szóló megállapodás értelmében az alapszolgáltatásért és a kiegészítő szolgáltatásért a két megbízott éves ellentételezésben részesül a korzikai közlekedési hivataltól. A megbízottak végleges éves pénzbeli ellentételezése a feladatléírásban megállapított kötelezettségekből eredő működési veszteségre korlátozódik, figyelembe véve az e kötelezettségeknek megfelelő járatok tényleges üzemeltetési napjainak számával arányosan befektetett hajózási tőkéből ésszerűen elvárható hozamot. Az említett megállapodás a közszolgáltatási ellentételezés kiigazítását írja elő, amennyiben a tényleges bevétel a megbízottak által az ajánlatukban rögzített előrevetített bevételeknél alacsonyabb szintet ér el.
- 8 A közszolgáltatási megbízásról szóló megállapodást annak aláírását követően oly módon módosították, hogy évente több mint száz, Korzika és Marseille közötti járatot töröltek, a két megbízott részére fizetendő referenciának minősülő pénzbeli ellentételezés éves összegét 6,5 millió euróval csökkentették, és a megbízottankénti éves bevételek kiigazításának mechanizmusát maximalizálták.

A vitatott határozat

- 9 A Corsica Ferries France SAS (a továbbiakban: Corsica Ferries) által a Korzika és Marseille közötti tengeri járatok üzemeltetésére kötött közszolgáltatási megbízásról szóló megállapodás értelmében az SNCM és a CMN javára esetlegesen nyújtott jogellenes és a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatásokat illetően benyújtott panasz alapján a Bizottság 2012. június 27-i levelével tájékoztatta a Francia Köztársaságot, hogy az SNCM és a CMN javára a közszolgáltatási megbízásról szóló megállapodás értelmében nyújtott támogatásokkal kapcsolatosan az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról határozott (HL 2012. C 301., 1. o.).
- 10 Vizsgálata keretében a Bizottság elvégezte a szóban forgó két szolgáltatás – nevezetesen az alapszolgáltatás és a kiegészítő szolgáltatás – értékelését.
- 11 A Bizottság megállapította, hogy az SNCM és a CMN által az alapszolgáltatásért kapott ellentételezések jogellenes támogatásoknak minősülnek, mivel úgy nyújtották őket, hogy az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésében előírt eljárás szabályait nem tartották be. Ugyanakkor megállapította, hogy ezen ellentételezések összeegyeztethetőek a belső piaccal.
- 12 Annak eldöntése során, hogy a közszolgáltatási megbízásról szóló megállapodás szerinti, a kizárólag az SNCM által biztosított, kiegészítő szolgáltatásért járó ellentételezések jogellenes és a belső piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásoknak minősülnek, a Bizottság azt állapította meg, hogy az Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítéletben (C-280/00, EU:C:2003:415) a Bíróság által meghatározott négy kritérium közül kettő nem teljesült.
- 13 A Bizottság ugyanis először azt állapította meg, hogy a kiegészítő szolgáltatás nem volt sem szükséges, sem arányos a valós közszolgáltatási igény kielégítése szempontjából. Másodszor úgy vélte, hogy egyrészt az ajánlattételi felhívásban szereplő feltételek nem tették lehetővé a hatékony verseny

biztosítását, másrészt a pénzbeli ellentételezéseket nem előzetesen megállapított költségalaphoz viszonyítva, illetve nem a hasonló hajózási vállalkozások költségszerkezetével való összehasonlítás útján határozták meg.

- 14 A fent hivatkozott körülményekre tekintettel a Bizottság a vitatott határozatban, amelyet a Francia Köztársasággal 2013. május 3-án közölt, a következőképpen rendelkezett:

„1. cikk

A [közszolgáltatási megbízásról szóló,] 2007. június 7-i megállapodás keretében az SNCM és a CMN részére nyújtott ellentételezések az [...] EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősülnek. Ezeket az állami támogatásokat az [...] EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésében előírt kötelezettségek megsértésével nyújtották.

2. cikk

(1) A [közszolgáltatási megbízásról szóló,] fent említett megállapodás feladatleírása I. szakasza a) pontjának 2) alpontjában, I. szakasza b) pontjának 2) alpontjában és I. szakasza d) pontjának 1.4) alpontjában előírt kiegészítő kapacitások rendelkezésre bocsátásának tekintetében az SNCM részére folyósított ellentételezések összeegyeztethetetlenek a belső piaccal.

(2) A [közszolgáltatási megbízásról szóló,] fent említett megállapodásban foglalt többi szolgáltatás nyújtásáért az SNCM és a CMN részére folyósított ellentételezések összeegyeztethetők a belső piaccal.

3. cikk

(1) Franciaország köteles visszafizetni a kedvezményezett a 2. cikk (1) bekezdésében említett támogatásokat.

(2) A visszafizettetendő összegek után a kedvezményezett rendelkezésére bocsátásuk napjától a tényleges visszafizettetésükig kamatot kell fizetni.

(3) A kamatot a [659/1999 rendelet végrehajtásáról szóló, 2004. április 21-i] 794/2004/EK [bizottsági] rendelet [(HL L 140., 1. o.)] V. fejezetével és a 794/2004/EK rendeletet módosító, [2008. január 30-i] 271/2008/EK [bizottsági] rendelettel összhangban kamatos kamatként kell kiszámítani.

(4) Franciaország megszünteti mindazokat a 2. cikk (1) bekezdésében említett támogatásfolyósításokat, amelyekre az e határozatról szóló értesítés időpontjától kerülhetne sor.

4. cikk

(1) A 2. cikk (1) bekezdésében említett támogatás visszafizettetésének haladéktalanul és ténylegesen meg kell történnie.

(2) Franciaország biztosítja, hogy e határozatot az arról szóló értesítéstől [helyesen: annak közlésétől] számított négy hónapon belül végrehajtja.

5. cikk

(1) E határozat kihirdetésétől [helyesen: közlésétől] számított két hónapon belül Franciaország a Bizottság rendelkezésére bocsátja az alábbi információkat:

- a) a kedvezményezett visszafizettetendő teljes összeg (tőke és kamatok);

- b) az e határozatnak való megfelelés érdekében meghozott és tervezett intézkedések részletes bemutatása;
- c) az azt igazoló dokumentumok, hogy a kedvezményezettet felszólították a támogatás visszafizetésére;
- d) a [közszolgáltatási megbízásról szóló] megállapodás hatálybalépésének időpontja és e határozat elfogadásának időpontja között folyósított havi kifizetések és éves korrekciók időpontja és pontos összege.

(2) Franciaország a 2. cikk (1) bekezdésében említett támogatás teljes visszafizetéséig folyamatosan tájékoztatja a Bizottságot az e határozat végrehajtása érdekében hozott nemzeti intézkedésekről. Franciaország a Bizottság egyszerű kérésére azonnal benyújtja az információkat azokra a tervezett és már elfogadott intézkedésekre vonatkozóan, amelyek az e határozatnak való megfeleléséhez szükségesek. Ezenfelül részletes adatokat szolgáltat a kedvezményezett által már ténylegesen visszafizetett támogatási és kamatösszegekről.

6. cikk

Ennek a határozatnak a Francia Köztársaság a címzettje.”

- 15 A Bizottság szerint a támogatás visszatérítendő összege a vitatott határozat elfogadásának időpontjában hozzávetőleg 220,224 millió eurót tett ki.
- 16 Az Európai Unió Törvényszékének Hivatalához 2013. július 12-én, illetve 2013. augusztus 26-án benyújtott keresetlevelével a Francia Köztársaság, illetve az SNCM keresetet indított a vitatott határozat megsemmisítése iránt (Franciaország kontra Bizottság [T-366/13] ügy és SNCM kontra Bizottság [T-454/13] ügy, jelenleg mindkettő folyamatban a Törvényszék előtt).
- 17 Ugyanezen a napon a Francia Köztársaság – a Törvényszék Hivatalához benyújtott beadványával – ideiglenes intézkedésként a vitatott határozat végrehajtásának felfüggesztését kérte, mindaddig, amíg a Törvényszék nem hoz döntést a fent említett megsemmisítés iránti kérelem érdemi részét illetően. E kérelmet a Törvényszék elnöke a Franciaország kontra Bizottság végzéssel (T-366/13 R, EU:T:2013:396) elutasította. A Francia Köztársaság által e végzéssel szemben benyújtott fellebbezést a Bíróság elnökhelyettese a Franciaország kontra Bizottság végzéssel (C-574/13 P(R), EU:C:2014:36) elutasította.
- 18 2013. június 20-i levelével a korzikai területi önkormányzat elnöke a Bizottság alelnökéhez fordult a vitatott határozat végrehajtása módjának megismerése érdekében.
- 19 2013. július 10-én Korzika prefektusa levelet küldött a korzikai területi önkormányzat elnökének, amelyhez csatolta a vitatott határozatot. E levél értelmében Korzika prefektusa azt kérte a korzikai területi önkormányzat elnökétől, ismertesse vele, milyen intézkedéseket készül tenni a vitatott határozat alapján. Korzika prefektusa emellett rögzítette, hogy a Francia Köztársaság a vitatott határozatnak megsemmisítés iránti kereset útján történő vitatására, ezzel együtt pedig ideiglenes intézkedés iránti kérelem előterjesztésére készül.
- 20 Ugyanezen a napon Korzika prefektusa elküldte az SNCM elnökének a korzikai területi önkormányzat elnökének címzett levél, valamint a vitatott határozat másolatát.
- 21 2013. július 17-i levelével a Bizottság alelnöke tájékoztatta a korzikai területi önkormányzat elnökét arról, hogy a vitatott határozat végrehajtása során az SNCM-nek a kiegészítő szolgáltatásért adott ellentételezések kifizetését haladéktalanul fel kell függeszteni, hogy a vitatott határozatban az annak 5. cikke (1) bekezdése szerinti információk megküldésére biztosított határidő már eltelt, valamint hogy

egyébként fontos, hogy a végrehajtás e határozat 4. cikkének (2) bekezdésében előírt határidejét tiszteletben tartsák. Ebben a levélben a Bizottság alelnöke emlékeztetett arra, hogy főszabály szerint a támogatásokat „az azokat juttató szervnek kell visszatérítenie az e szerv által kibocsátott, teljes egészében végrehajtható fizetési meghagyással (feltéve, hogy ez utóbbi törvényes felhatalmazással rendelkezik annak kiállítására), vagy ennek hiányában egy másik, ilyen hatáskörrel felruházott hatóságnak. A jelen ügyben úgy tűnik, hogy ez a visszatérítetési kötelezettség a [korzikai területi önkormányzat] végrehajtó tanácsát terheli, mivel ez utóbbi nyújtotta az összeegyeztethetetlen támogatásokat, ahogy az a [vitatott] határozat 28. pontjában megállapítást nyert”.

- 22 A 2013. július 29-i levelével a korzikai területi önkormányzat elnöke arról tájékoztatta a Bizottság alelnökét, hogy meghozta a szükséges rendelkezéseket a kiegészítő szolgáltatás után járó ellentételezés kifizetésének megszüntetése érdekében. Hozzátette, hogy nehézségei támadtak „a francia állam hatóságaival, különösen Korzika prefektusának hivatalával és a regionális számvevőszékekkel, amelyek vitatják a Bizottság határozatának érvényességét, tagadva annak végrehajtható jellegét”.

A pert megelőző eljárás

- 23 2013. szeptember 2-i levelével a Bizottság azt kérte a Francia Köztársaságtól, hogy a levél keltezésétől számított 10 napon belül tájékoztassa őt a vitatott határozat végrehajtása érdekében meghozott rendelkezésekről. Az említett levélben a Bizottság emlékeztette e tagállamot arra, hogy ameddig az állami támogatások visszatérítéséről szóló határozat végrehajtását érvényesen fel nem függesztik, az addig teljesen és közvetlenül végrehajtható marad. Emellett azt kérte tőle, részletezze számára, hogy a vitatott határozat végrehajtása milyen következményekkel jár az SNCM pénzügyi helyzetére, mivel az említett tagállam szerint e határozat végrehajtása elkerülhetetlenül az SNCM fizetési képtelenségét és bírósági felszámolását eredményezné. A Bizottság ezen az alapon fogalmazta meg kérdéseit a rendelkezésére álló információk alapján azzal kapcsolatban, hogy Korzika végrehajtó tanácsa a korzikai közlekedési hivatal jelentése alapján vizsgálja, hogy javaslatot tegyen a korzikai közgyűlésnek arra, hogy az SNCM-ből és a CMN-ből álló konzorciummal közszolgáltatási megbízásról szóló megállapodást írjon alá az utas- és áruszállítást illetően Marseille és Korzika kikötői között a 2014. évtől a 2023. évig terjedő időszak vonatkozásában.
- 24 2013. szeptember 20-án kelt levelével a Bizottság „ismét arra [kérte] a [Francia Köztársaságot], hogy haladéktalanul gondoskodjon a támogatás kamatokkal növelt visszatérítéséről, szüntessen meg (és adott esetben térítessen vissza) minden, kiegészítő szolgáltatás címén a [vitatott határozat] közlésének napjától fizetendő támogatást, és nyújtson be egy, a kamatok számításának módjára vonatkozó magyarázatot is tartalmazó jelentést a visszatérítés helyzetéről”. A Bizottság közölte e tagállammal, hogy ezeket az információkat 20 munkanapon belül kell eljuttatnia részére. A Bizottság végül hangsúlyozta, hogy ez az újabb határidő nem változtat semmit az említett határozat haladéktalan végrehajtására irányuló kötelezettségen, és hogy e végrehajtás hiányában szervezeti egységei kötelesek lesznek azt javasolni számára, hogy az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése alapján indítson keresetet a Francia Köztársasággal szemben.
- 25 2013. november 29-én a Francia Köztársaság tudatta a Bizottsággal, hogy a korzikai területi önkormányzat 2013 júliusának végétől felfüggesztette a „kiegészítőnek” minősített szolgáltatásra vonatkozó ellentételezések kifizetését egy, a vitatott határozatban említett összegekből kiindulva számított ideiglenes becslés alapján. Ami a kedvezményezett visszatérítendő ellentételezés teljes összegét (tőke és kamatok) illeti, e tagállam közölte, hogy nehézségei támadtak ezen összeg kiszámítását illetően, mivel az „alapszolgáltatás” és a „kiegészítő szolgáltatás” Bizottság általi szétválasztása álláspontja szerint mesterséges. A Francia Köztársaság szerint ugyanis e két szolgáltatás nem választható el egymástól, és a területi folytonosság céljának megvalósítását szolgálja.

26 E körülmények alapján, mivel úgy ítélte meg, hogy a Francia Köztársaság nem tette meg a vitatott határozatnak való megfeleléshez szükséges intézkedéseket, a Bizottság úgy döntött, hogy benyújtja a jelen keresetet.

A keresetlevél benyújtását követően történt események

27 A keresetlevél benyújtása és a 2015. február 5-i tárgyalás közötti időszakban, amelynek során a Bizottság és a Francia Köztársaság ismertette az észrevételeit, több esemény is történt.

28 Az említett tárgyaláson a Francia Köztársaság pontosította, hogy a Veolia-Transdev nevű társaság, amely az SNCM részére kölcsönt nyújtott, 2014. október 29-én kérte annak előrehozott visszafizetését, ami ahhoz vezetett, hogy a marseille-i kereskedelmi bíróság elnöke 2014. november 28-án megállapította az SNCM fizetésektelenségét és a társaságot 6 hónapos időtartamra csődgondokság alá helyezte.

29 Azt is hozzátette, hogy 2014. november 7-én és 19-én a korzikai közlekedési hivatal két beszédési megbízást bocsátott ki az összeegyeztethetetlennek nyilvánított támogatás visszatéríttetése érdekében, de csak körülbelül 198 millió euró összeget érintően, amely a Bizottság szerint nem éri el a vitatott határozatban megjelölt összeget, vagyis a 220,224 millió eurót.

30 A csődgondnokság kezdetét megállapító ítéletet 2014. december 14-én tették közzé, ami megindította a hitelezők számára a követeléseik bejelentésére rendelkezésre álló két hónapos határidőt.

31 2015. január 9-én a francia hatóságok az összeegyeztethetetlennek nyilvánított támogatásokat körülbelül 198 millió euró összegben hozzáírták az SNCM tartozásaihoz.

32 Emellett a tárgyaláson a Francia Köztársaság arról tájékoztatta a Bíróságot, hogy a csődgondnokság keretében 2015. február 2-án több, az SNCM átvételére irányuló ajánlatot jelentettek be a marseille-i kereskedelmi bírósághoz.

A keresetről

33 Keresetének alátámasztásaként a Bizottság három kifogást terjesztett elő, amelyeket a vitatott határozat 3–5. cikkének megsértésére alapít.

34 A Bizottság elsőként arra hivatkozik, hogy a Francia Köztársaság nem tette meg a jogellenes támogatások visszatéríttetéséhez szükséges intézkedéseket az előírt határidőkön belül, másodsor arra, hogy még ha a támogatások folyósítását 2013 júliusától kezdve ténylegesen beszüntették is, e megszüntetésre akkor is csak a vitatott határozatban megállapított határidő lejártát – nevezetesen 2013. május 3-át – követően került sor, végül pedig harmadszor arra, hogy a vitatott határozatban említett tájékoztatást csak 2013. november 29-e után adták meg, miközben azt a határozat közlésétől – vagyis 2013. május 3-ától – számított két hónapon belül kellett volna megtenni.

A jogellenes támogatások visszatéríttetésének elmulasztására alapított, első kifogásról

A felek érvei

35 A Bizottság arra hivatkozik, hogy a Francia Köztársaság nem hozta meg a jogellenes támogatások visszatéríttetéséhez szükséges intézkedéseket az előírt határidőkön belül.

- 36 Cáfolja az alperes által felhozott azon érvet, miszerint a vitatott határozat végrehajtása teljes mértékben lehetetlenné vált.
- 37 A Bizottság többek között azt állítja, hogy a teljes lehetetlenség esete nem állhat fenn olyankor, amikor – akárcsak a jelen esetben – a vitatott határozat címzettje valójában semmiféle kísérletet nem tesz annak végrehajtására.
- 38 Hozzáteszi, hogy azokat a társadalmi problémákat, amelyekre az alperes a teljes lehetetlenség alátámasztásaként hivatkozik, viszonylagosnak kell tekinteni.
- 39 E tekintetben a Bizottság először is azt állítja, hogy amikor valóban rendkívüli helyzet merül fel egy olyan intézkedés miatt, amelynek jogszerűségét komolyan vitatják, a tagállamok és az ezen intézkedéssel érintett gazdasági szereplők számára mindig létezik olyan jogi eszköz, amely lehetővé teszi a végrehajtás felfüggesztésének kérelmezését. Másodszor a Francia Köztársaság feladata biztosítani a jogszabályok betartását, és a területén fenntartani a közrendet, anélkül hogy engedne a közrend megzavarásával kapcsolatos egyszerű fenyegetéseknek. Végül, harmadszor, a Korzika területi folytonosságának megszakadására alapított érvet, amely megszakadás szerinte amiatt következne be, hogy az SNCM felfüggeszti a korzikai tengeri összekötés biztosítását, viszonylagosnak kell minősíteni, hiszen e szolgáltatást más versenytárs cégek is képesek biztosítani, ha másként nem, légi úton.
- 40 Ellenkérelmében a Francia Köztársaság arra hivatkozik, hogy a vitatott határozat tárgyát képező 220,224 millió euró összeg visszatéríttetése teljesen lehetetlen volt.
- 41 E tekintetben azt állítja, hogy ekkora összeg visszatéríttetése elkerülhetetlenül azzal a következménnyel járna, hogy az SNCM ellen felszámolási eljárást kellene indítani, amely eljárás már önmagában véve is a közrend olyan súlyos megzavarását vonná maga után, mint a 2005-ös sztrájk idején, illetve – jóllehet enyhébb mértékben – a 2014. év során felmerült problémák. Az ilyen sztrájkok tehát, ahogyan az korábban is történt, ismét hosszú időre elzárhatják a marseille-i kikötőt, veszélybe sodorhatják a Korzikával való területi folytonosságot, és végül súlyos kihatásokkal lehetnek az egész régió gazdasági egyensúlyára.
- 42 A Francia Köztársaság hangsúlyozza, hogy az SNCM tevékenységének átmeneti vagy végleges felfüggesztése lényeges kihatással lenne – legalábbis rövidtávon – a kontinens Korzikával való tengeri összeköttetésére, és ennél fogva Korzikának a kontinenssel való területi folytonosságára, amelyet főként a Marseille és Korzika különböző kikötői között üzemelő tengeri járatok biztosítanak, hiszen magánkezdeményezések nem lesznek képesek pótolni a kieső SNCM-et.
- 43 A Francia Köztársaság pontosítja, hogy a Korzika és a kontinens közötti tengeri összeköttetés jelentős részét az SNCM biztosítja, hiszen e viszonylatban e társaság forgalma teszi ki a személyforgalom 34,2%-át, illetve a teherforgalom 39%-át. Hozzáteszi, hogy a CMN az említett összeköttetést illetően az alapszolgáltatás vonatkozásában csupán 40%-ot biztosít. Közli, hogy a 2007 és 2013 közötti időszakra vonatkozó, közszolgáltatás nyújtására kiírt pályázati eljárásban egyedül a Corsica Ferries volt képes versenyre kelni az SNCM-mel és a CMN-nel, ami kizárja azt az elgondolást, hogy más magáncég biztosítani tudná az SNCM által nyújtott szolgáltatást. Mindenesetre a Corsica Ferries marseille-i kikötőből való járatüzemeltetése azt feltételezné, hogy e társaságnak tevékenysége egy részét át kellene helyeznie azon kikötőkből – nevezetesen Nizzából és Toulonból – amelyekben üzemel, ami így kihatással lenne a Korzika és e két kikötő közötti területi folytonosságra.

A Bíróság álláspontja

- 44 Emlékeztetni kell arra az állandó ítélkezési gyakorlatra, amely szerint valamely jogellenes támogatás visszatéríttetés útján történő megszüntetése a támogatás jogellenessége megállapításának logikus következménye. Az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése alapján elfogadott, valamely tagállamot a

jogellenes támogatások visszatéríttetésére kötelező határozat a jogszerűség véelmét élvez, és annak ellenére, hogy azzal szemben az EUMSZ 263. cikk szerinti megsemmisítés iránti keresetet nyújtanak be, az a címzettjére nézve minden elemében kötelező marad (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-261/99, EU:C:2001:179, 22. és 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ennélfogva az a tagállam, amely ilyen határozat címzettje, az EUMSZ 288. cikk negyedik bekezdése értelmében köteles megtenni a megfelelő intézkedéseket a határozat végrehajtásának biztosítására.

- 45 A 659/1999 rendelet 14. cikke (3) bekezdésének megfelelően a támogatás visszatéríttetését haladéktalanul, illetve adott esetben az e visszatéríttetést elrendelő határozatban foglalt határidőn belül kell végrehajtani. A késedelmes – az előírt határidők lejártát követő – visszatéríttetés nem felel meg az EUM-Szerződés követelményeinek (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-353/12, EU:C:2013:651, 31. és 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 46 A jelen esetben nem vitatott, hogy a Francia Köztársaság nem tette meg a vitatott határozatban előírt határidő lejártáig, azaz 2013. szeptember 3-áig a jogellenes támogatások visszatéríttetéséhez szükséges intézkedéseket. E tagállam csupán 2014. november 7-én, illetve 19-én bocsátott ki két beszédési megbízást az SNCM-mel szemben, körülbelül 198 millió euró összeget érintően, amely nem éri el a vitatott határozatban a Bizottság által megjelölt összeget, vagyis a 220,224 millió eurót, mindezt anélkül, hogy a jogellenes támogatások tényleges visszatérítésére sor került volna. Az ilyen végrehajtható okiratok kibocsátása önmagában nem tekinthető a jogellenes támogatások visszatéríttetésének (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Szlovákia ítélet, C-507/08, EU:C:2010:802, 48. pont).
- 47 A vitatott határozat megsemmisítése iránt a Francia Köztársaság és az SNCM által előterjesztett kereset nincs kihatással a jelen ügyre. Ugyanis, amint az az EUMSZ 278. cikkből következik, a Törvényszék ellenkező értelmű döntésének hiányában a megsemmisítés iránti keresetnek nincs halasztó hatálya (lásd: Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-232/05, EU:C:2006:651, 60. pont). Mivel a vitatott határozat végrehajtásának felfüggesztése iránt a Francia Köztársaság által benyújtott kérelmet a Bíróság elutasította, az a tény, hogy e tagállam megsemmisítés iránti keresetet nyújtott be, nem változtat a vitatott határozat végrehajthatóságán.
- 48 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azon esetek kivételével, amikor a visszatérítést elrendelő határozatokat az EUMSZ 263. cikk alapján megsemmisítették, a kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bizottság által az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése alapján benyújtott keresettel szembeni védekezésként a tagállam egyedül a szóban forgó határozat megfelelő végrehajtásának teljes lehetetlenségére alapított jogalapra hivatkozhat (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Németország ítélet, C-527/12, EU:C:2014:2193, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 49 A végrehajtás teljes lehetetlenségével kapcsolatos feltétel nem teljesül, ha az alperes tagállam arra szorítkozik, hogy azokról a jogi, politikai vagy gyakorlati nehézségekről tájékoztatja a Bizottságot, amelyeket a határozat végrehajtása előidéz, anélkül hogy a támogatások visszatéríttetése érdekében az érintett társaságokkal szemben ténylegesen eljárna, és a Bizottságnak e határozat végrehajtásának olyan alternatív módjait javasolná, amelyek e nehézségek legyőzését lehetővé tennék (lásd: Bizottság kontra Görögország ítélet, C-415/03, EU:C:2005:287, 43. pont; Bizottság kontra Lengyelország ítélet, C-331/09, EU:C:2011:250, 70. pont; Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-305/09, EU:C:2011:274, 33. pont; Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-243/10, EU:C:2012:182, 41. pont).
- 50 A jelen ügyben a Francia Köztársaság kétféle érvet terjeszt elő aziránt, hogy a Bíróság állapítsa meg a vitatott határozat végrehajtásának teljes lehetetlenségét.

- 51 Az első érv azokkal a társadalmi problémákkal kapcsolatos, amelyek az SNCM felszámolását követően merülhetnek fel, és amely problémák veszélyeztethetik a közrendet, és ezáltal Korfika kontinenssel való területi folytonosságának megszakadását idézhetik elő. A második érv azokra az anyagi nehézségekre vonatkozik, amelyek az SNCM kiesése esetén amiatt merülnének fel, hogy új eljárást kellene lefolytatni a közszolgáltatási megbízásra vonatkozóan az SNCM-től eltérő gazdasági szereplővel való új megállapodás megkötése érdekében, amely gazdasági szereplő nem feltétlenül vagy nem közvetlenül rendelkezik a közszolgáltatás átvállalásához szükséges anyagi és emberi erőforrásokkal. Az ilyen eljárás lefolytatásának szükségessége így – legalábbis bizonyos időre – szintén megingatná a fent említett területi folytonosságot.
- 52 Ami az esetleges olyan társadalmi problémák felmerülését illeti, amelyek veszélyt jelenthetnek a közrendre, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, miként arra a főtanácsnok indítványának 86. pontjában rámutatott, ilyen problémák felmerülésének veszélye esetén az érintett tagállam feladata – kivéve ha bizonyítást nyer, hogy az általa végrehajtott cselekmény olyan következményekkel járna a közrendet érintően, amelyekkel a rendelkezésére álló eszközökkel nem tudna szembenézni –, hogy tegyen meg minden intézkedést, amely alkalmas az uniós jog érvényesülésének és hatékonyságának biztosítására, abból a célból, hogy biztosítsa e jog helyes alkalmazását az összes gazdasági szereplő érdekében (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-265/95, EU:C:1997:595, 56. és 57. pont).
- 53 A jelen ügyben a Francia Köztársaság nem bizonyította, hogy az általa a közrend állítólagos megzavarásának felszámolása érdekében tett intézkedés olyan következményekkel járna, amelyekkel a rendelkezésére álló eszközökkel nem tudna szembenézni. Még ha feltételezzük is, hogy a Korfikával való tengeri összeköttetés tartós akadályoztatása jogellenes cselekmények miatt következne be, a Francia Köztársaság által hivatkozott ténybeli elemek akkor sem teszik lehetővé annak megállapítását, hogy Korfikának a kontinenssel való összeköttetése más tengeri útvonalon vagy légi úton ne lenne lehetséges, és így e sziget alapvető árucikkkel való ellátását nem lehetne biztosítani.
- 54 Ezenfelül hangsúlyozni kell, hogy a körülbelül 198 millió euró összegre kibocsátott beszédségi megbízás, majd a francia kormány által az SNCM-mel szembeni kollektív fizetésképtelenségi eljárásban tett hitelezői igénybejelentés sem okozott különösebb problémát.
- 55 Az előzőekben kifejtettekre tekintettel a Francia Köztársaság által hivatkozott esetleges társadalmi vagy közrendi zavarok nem tekinthetők olyanoknak, amelyek a vitatott határozat végrehajtását teljesen lehetetlenné tennék.
- 56 Ami a területi folytonosság megszakadásának állítólagos veszélyét illeti, amely az SNCM esetleg megszűnése és az új közszolgáltatási megbízásról szóló megállapodás megkötése közötti időszakban következhetne be, a Francia Köztársaság által előterjesztett bizonyítékok összességéből az következik, hogy az SNCM tevékenységének esetleges megszüntetése rövid távon kétségtelenül forgalomcsökkenést idézhet elő a Marseille és Korfika kikötői közötti tengeri összeköttetésben. Ugyanakkor e tagállam nem bizonyította, hogy olyan körülmények állnának fenn, amelyek alapján arra lehet következtetni, hogy e forgalomcsökkenésnek olyan súlyos következményei lennének, ami a vitatott határozat végrehajtása teljes lehetetlenségének lenne minősíthető.
- 57 Következésképpen azt kell megállapítani, hogy a Francia Köztársaság nem szolgáltatott bizonyítékot arra, hogy a jogellenes támogatások visszatéríttetése teljesen lehetetlen lett volna számára, és ebből azt a következtetést kell levonni, hogy e tagállam nem teljesítette a jogellenesen folyósított támogatások visszatéríttetésére vonatkozó, a vitatott határozat 3. cikkének (1)–(3) bekezdésében és 4. cikkében előírt kötelezettségét.

A jogellenes támogatások folyósításának előírt határidőn belüli megszüntetésének elmulasztására alapított, második kifogásról

- 58 A vitatott határozat 3. cikkének (4) bekezdése kötelezi a Francia Köztársaságot arra, hogy e határozat 2013. május 3-án történt közlésétől kezdődően szüntesse meg a jogellenes támogatások folyósítását.
- 59 Márpedig a Bizottság válaszában foglalt ténybeli elemekből – amelyeket a Francia Köztársaság nem vitat – az következik, hogy a Francia Köztársaság e kötelezettségének csak 2013. július 23-ától kezdődően tett eleget, ennek következtében a 2013. május 3-a és 2013. július 23-a közötti időszakban nem teljesítette kötelezettségeit.
- 60 Következésképpen azt kell megállapítani, hogy fennáll e kötelezettség megszegése.

A Bizottság előírt határidőn belüli tájékoztatásának elmulasztására alapított, harmadik kifogásról

- 61 A vitatott határozat 5. cikke azt a kötelezettséget írja elő a Francia Köztársaság számára, hogy a határozat közlésétől számított két hónapon belül közöljön bizonyos adatokat.
- 62 Mivel a Francia Köztársaság az előírt határidőkön belül nem hozta meg a jövőben esedékes támogatások kifizetésének megszüntetéséhez, valamint a már kifizetett támogatások visszatérítéséhez szükséges intézkedéseket, nem teljesítette a vitatott határozat 5. cikkében foglalt azon kötelezettségét sem, hogy tájékoztassa a Bizottságot a vitatott határozat közlését követő két hónapon belül meghozott intézkedésekről.
- 63 Következésképpen azt kell megállapítani, hogy fennáll e kötelezettség megszegése.
- 64 A fenti megfontolások összességére tekintettel azt kell megállapítani, hogy a Francia Köztársaság – mivel az előírt határidőkön belül nem hozta meg az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy a vitatott határozat 2. cikkének (1) bekezdésében jogellenesnek és a belső piaccal összeegyeztethetetlennek minősített állami támogatásokat visszatéríttesse az SNCM-mel, mivel az előírt határidőkön belül nem szüntette meg a 2. cikk (1) bekezdésében említett támogatások folyósítását, és mivel az előírt határidőn belül nem tájékoztatta a Bizottságot az e határozatban foglaltaknak való megfelelés érdekében hozott intézkedésekről – nem teljesítette az EUMSZ 288. cikk negyedik bekezdéséből, valamint az említett határozat 3–5. cikkéből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

- 65 Az eljárási szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Francia Köztársaságot, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A Francia Köztársaság – mivel az előírt határidőkön belül nem hozta meg az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy a Société Nationale Corse Méditerranée és a Compagnie Méridionale de Navigation javára Franciaország által nyújtott SA.22843 (2012/C) (korábbi 2012/NN) számú állami támogatásról szóló, 2013. május 2-i 2013/435/EU bizottsági határozat 2. cikkének (1) bekezdésében jogellenesnek és a belső piaccal összeegyeztethetetlennek minősített állami támogatásokat visszatéríttesse a Société nationale maritime Corse Méditerranée (SNCM) SA-val, mivel az előírt határidőkön belül nem szüntette meg a 2. cikk (1) bekezdésében említett támogatások folyósítását, és mivel az**

előírt határidőn belül nem tájékoztatta a Bizottságot az e határozatban foglaltaknak való megfelelés érdekében hozott intézkedésekről – nem teljesítette az EUMSZ 288. cikk negyedik bekezdéséből, valamint az említett határozat 3–5. cikkéből eredő kötelezettségeit.

2) A Bíróság a Francia Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások